

Üsküp Düşünce Okulu
Öğrenci Sempozyumu

5.

Akademia Shkupi
Simpozium Studentor

27-29 EYLÜL/SHTATOR 2024
ÜSKÜP/SHKUP

BSF | BALKAN
STUDIES
FOUNDATION

SEMPOZYUM PROGRAMI - ÖZET KİTAPÇIĞI
PROGRAMI | SIMPOZIUMIT - LIBRI | ABTRAKTEVE

Üsküp Düşünce Okulu

Öğrenci Sempozyumu

5.

Akademia Shkupi

Simposium Studentor

27-29 EYLÜL/SHTATOR 2024
ÜSKÜP/SHKUP

SEMPOZYUM PROGRAMI - ÖZET KİTAPÇIĞI
PROGRAMI | SIMPOZIUMIT -LIBRI | ABTRAKTEVE

İÇİNDEKİLER

Program Akışı/ Agjenda	8
Konjonktürel Dalgalanmalar Çerçevesinde 2008 Dünya Ekonomik Krizi, ABD, AB ve Türkiye'de Uygulanan Para Politikaları <i>Büşra Tekcan</i>	13
Çin'in Kuşak Yol Projesi ve Sırbistan'ın Dış Politika Stratejileri Bağlamında 2013 Sonrası Sırbistan-Çin İlişkileri <i>Fatmatü Zehra Dede</i>	14
Arti dhe Arkitektura Islame: Në Trojet e Shqiptarëve <i>Hava Maksuti</i>	15
Selefilik Düşüncelerinin Günümüze Yansımaları: Türkiye Örneği <i>Nurefşan Sümer</i>	16
Partitë Politike dhe Sistemet Zgjedhore <i>Nefail Nesimi</i>	17
Migracioni dhe Socializimi <i>Sara Idrizi</i>	19
Washington Post ve BBC'nin İnsan Hakları İhlallerindeki Tutumu: Srebrenitsa Katliamı, Goražde Kuşatması ve Gazze Kuşatması Arasındaki Paralellikler <i>Semanur Akman</i>	20

Bir Eleştiri Biçimi Olarak Nostaljinin Romanda Kullanımı: Georgi Gospodinov 'Zaman Sığınağı' Örneği	21
<i>Şeyma Sarı</i>	
The Impact of Macedonian and Albanian Parties on the Political Arena in North Macedonia	22
<i>Şengül İnce</i>	
Balkanlar'da Bir Azınlık Dili Olarak: Türkçe	23
<i>Şükran Yıldırım</i>	
Arapça Öğrenimi Bağlamında Yurt İçinde ve Yurt Dışında Dil Öğrenimi Karşılaştırması: Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği	25
<i>Taha Kayra Sarıtaş</i>	
Bosna Bogomillerinin Bir Tezahürü: Hamza Bali Boşnak Örneği	26
<i>Tuğba Nur Çelik</i>	
Anayasa ve Toplum Özverisi: Kuzey Makedonya Örneği	27
<i>Yaşar Erkmen Yılmaz</i>	
Çağdaş İslam Düşünürlerinin Din Anlayışı	28
<i>Zeynep Gümüş</i>	

BSF | B A L K A N | S T U D I E S | F O U N D A T I O N

2016 yılında Fettah Efendi Derneği adıyla Üsküp/Kuzey Makedonya'da kurulan ve 2022 itibariyle kurumsal yapıda doğan ihtiyaçlar sebebiyle Balkan Studies Foundation adıyla faaliyetlerine devam eden kurumumuz, özellikle lisans ve lisansüstü öğrencileri merkeze alırken, diğer yandan hem yerel hem de uluslararası bilimsel çalışmalara da 5 yıldır öncülük etmektedir. Balkan Çalışmaları Vakfı bünyesinde faaliyetler 4 merkez ve bir yayınevi etrafında planlanmıştır. Bu merkezlerden ilki, vakfın en görünür faaliyeti olarak ve gelecek yıllarda enstitüye dönüştürülme hedefiyle kurulan Centre of Politics, Economical and Social Studies'tir. Kuzey Makedonya ve Balkanlara dair güncel ve tarihi bilgi üretimine yoğunlaşacak merkezde siyaset ve hukuk, ekonomi, toplum ve tarih alanında araştırma projeleri, raporlar, kongreler, sempozyumlar, çalıştaylar, yuvarlak masa toplantıları, uluslararası zirveler yer almış ve alacaktır. Ayrıca birkaç yıldır gerçekleştirilen Balkan Studies Congress ve Balkanlar için önemli bir uluslararası hakemli yayın olan Journal of Balkan Studies merkezin en önemli faaliyetleridir. Vakfımızın bünyesinde yer alan ikinci merkez ise Abdülfettah Rauf Araştırmaları Merkezi'dir. Balkan İslam Çalışmaları, Edebiyat Çalışmaları ve Abdülfettah Rauf'a dair yapılan çalışmalar bu merkez bünyesinde yürütülmektedir. Aile ve Gençlik Araştırmaları Merkezi ise daha çok gençlere yönelik faaliyetlere yoğunlaşmakta, bilimsel olarak psikoloji, eğitim, aile ve genç nüfusu incelemektedir. Gençlik araştırmaları açısından 15-24 yaş grubu hedef kitle olarak belirlenmiş, bu kapsamda çeşitli araştırmalar yapılarak yayın faaliyetleri ön plana alınmıştır. Merkezin eğitim faaliyetleri ise Üsküp Düşünce Okulu ve Genç Akademi gibi önemli iki başlık altında ilerlemektedir. Üsküp Düşünce Okulu seminerler, okuma grupları, makale yazım süreci, yaz/kış okulları, Ramazan Etkinlikleri, Mezuniyet gibi birçok faaliyeti barındırmaktadır. Vakfımızın yayınevi ise İDEFE'dir. Vakfı bünyesinde gerçekleşen tüm faaliyetlerin yayına dönüşmesi, ayrıca telif, çeviri ve edisyon eserlerle Balkanlara dair bilgi üretimin görünür kılınması bu merkez ile hedeflenmektedir. Bu çerçevede vakfımız araştırma, eğitim ve yayın alanında Kuzey Makedonya'yı, Balkanları ve ötesini etkileşim ve hareketlilikle iç içe bağlayacak bir mekanizma üretmeyi amaçlamaktadır.

FONDACIONI PËR STUDIME BALLKANIKE

Fondacioni për Studime Ballkanike është vijimësi e Shoqatës për Edukim dhe Mendim “Fettah Efendi” e themeluar në vitin 2016, veprimtaria e të cilës shtrihet në realizimin e aktiviteve të ndryshme hulumtuese përgjatë 5 viteve. Fondacioni për Studime Ballkanike e themeluar në vitin 2022, krijimi i së cilës vjen si rezultat i nevojës së infrastrukturës institucionale dhe veprimtaria e saj përqëndrohet tek studentët në studime deridiplomike dhe pasdiplomike. Në kuadër të Fondacionit përfshihen 4 qendra hulumtuese dhe një shtëpi botimi.

Qendra për studime politike, ekonomike dhe sociale paraqet një ndër qendrat kryesore të fondacionit me synimin për ta shndërruar atë në një institut në vitet në vijim. Në kuadër të saj realizohen projekte të ndryshme hulumtuese, raporte, kongrese, simpoziume, seminare, panel diskutimi, konferenca ndërkombëtare, kryesisht në fushën e politikës, drejtësisë, ekonomisë, sociologjisë dhe historisë, në Maqedoninë e Veriut dhe Ballkanin në përgjithësi. Përveç kësaj, Kongresi për Studime Ballkanike, i cili mbahet prej disa vitesh, dhe Revista për Studime Ballkanike, e cila boton artikuj shkencorë në bazë të standardeve ndërkombëtare, janë projektet më të theksuara që realizohen në kuadër të qendrës për studime politike, ekonomike dhe sociale.

Qendra Hulumtuese “Abdulfettah Rauf” zhvillon studime islame ballkanike, studime të letërsisë dhe studime për figurën e Fettah Efendiut. Qendra për studime familjare dhe rinore, nga ana tjetër, në qendër të veprimtarisë së saj ka të rinjtë dhe realizimin e hulumtimeve shkencore në fushën e psikologjisë, arsimit, familjes. Për sa i përket hulumtimeve për të rinjtë, grupmosha 15-24 vjeç është përcaktuar si grup e synuar për aktivitetet dhe publikimet që do të realizohen në këtë kontekst. Në kuadër të qendrës për studime familjare dhe rinore realizohen Akademia Shkupi dhe Akademia Rinore. Akademia Shkupi përmban aktivitete si seminare, grupe leximi, procesi i shkrimit të artikujve, shkolla verore/dimërore.

Shtëpia botuese IDEFE synon që të gjitha aktivitetet që realizohen në kuadër të fondacionit t'i transformojë në botim dhe të bëjë të dukshme prodhimin e njohurive për Ballkanin nëpërmjet të drejtave të autorit, përkthimit dhe botimit. Në këtë kontekst, fondacioni ynë synon të prodhojë një mekanizëm që do të krijojë ndërveprim dhe lëvizshmëri në fushën e kërkimit, edukimit dhe publikimit në Maqedoninë e Veriut, Ballkanin dhe më gjerë.

ÜSKÜP DÜŞÜNCE OKULU

Üsküp Düşünce Okulu katılımcıların dünyaya, Balkanlara, şehirlere, toplumlara ve insanlara dair bir perspektif geliştirmelerini amaçlamaktadır. Sosyal bilimleri merkeze alarak disiplinlerarası bir bakış ile dinleme, okuma ve yazma süreçleri üzerinden buluşmayı hedeflemektedir.

Üsküp Düşünce Okulu, bir yıl süren ve dört modülden oluşan bir eğitim programıdır. Program, seminerler, okuma grupları, geziler ve akademik yazım süreçlerini kapsamaktadır. Dört modülden oluşan programın birinci ve ikinci modülleri seminerlerden, üçüncü modülü okuma gruplarından ve dördüncü modülü ise makale yazım sürecinden oluşmaktadır. İlk ve ikinci modülleri tamamlayanlar, yazılı sınava girerek son bölüme katılmaya hak kazanmaktadır.

Üçüncü modülde öğrenciler belirlenen okuma gruplarında yer alacaklardır. Dördüncü modülde ise 4 ay boyunca Üsküp Düşünce Okulu'ndaki hocalardan birinin danışmanlığı altında makale yazım sürecini tamamlayacaklardır.

Dört modülü de başarıyla tamamlayan öğrenciler, Üsküp'te gerçekleşecek olan mezuniyet töreninde bildirimlerini sunacaklar ve sertifika alacaklardır. Ayrıca, vakfımızın araştırma projelerinde araştırma asistanı veya stajyer olma imkanlarına da sahip olacaklardır.

AKADEMIA SHKUPI

Akademia Shkupi synon të ofrojë dhe zhvillojë një perspektivë kuptimplotë mbi Qytetërimet Botërore, Ballkanin, Qytetet, Popujt dhe Njeriun si Individ. Me një pikëpamje ndërdisiplinore me qendër në shkencat shoqërore, ka për qëllim që të krijojë tërësi kuptimplotë përmes seminareve – dëgjimit, debateve – leximit, dhe procesin e shkrimit akademik. Akademia Shkupi përbëhet nga katër module dhe një vit dhe ka për qëllim të krijojë një kuptim të thellë përmes seminareve – dëgjimit, debateve – leximit, dhe procesit të shkrimit akademik. Moduli i parë dhe i dytë përbëhet nga seminarët, moduli i tretë përmban grupet e leximit, dhe moduli i katërt përfshin procesin e shkrimit të kumtesës. Pas përfundimit të modulit të parë dhe të dytë, pjesëmarrësit i nënshtrohen një testimi me shkrim për të kaluar në modulën e tretë. Në modulën e tretë pjesëmarrësit marrin pjesë në grupet e leximit sipas fushës së interesit të tyre, ndërsa në modulën e katërt, pjesëmarrësit kalojnë procesin e shkrimit të kumtesës nën mentorimin e një profesori nga Akademia Shkupi. Ata të cilët arrijnë të përfundojnë me sukses të gjitha modulet, do të fitojnë të drejtën të marrin certifikatë dhe do të kenë mundësi për praktikë profesionale (stazh, internship), duke asistuar në projekte hulumtuese të Fondacionit për Studime Ballkanike.

PROGRAM AKIŞI

AGJENDA

27 EYLÜL/SHTATOR 2024, CUMA/ E PREMTE

17:30 - 17:45

Açılış Konuşmaları - Fjalimet hyrëse

17:45 - 18:30

Kapanış Semineri/Fjalim Kryesor:
Değer Odaklı Liderlik - **Dr. İbrahim Zeyd Gerçik**

18:45 - 20:00

I. Oturum/Sesioni i parë: Moderator: **Dr. Sevba Abdula**

Şengül İnce, The Impact of Macedonian and Albanian Parties on the Political Arena in North Macedonia

Taha Kayra Sarıtaş, Arapça Öğrenimi Bağlamında Yurt İçinde ve Yurt Dışında Dil Öğreniminin Karşılaştırması: Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği

Nurefşan Sümer, Selefilik Düşüncelerinin Günümüze Yansımaları: Türkiye Örneği

Fatmatü Zehra Dede, Çin'in Kuşak Yol Projesi ve Sırbistan'ın Dış Politika Stratejileri Bağlamında 2013 Sonrası Sırbistan-Çin İlişkileri

20:00 - 20:15

Mezun Sertifikaların Dağıtımı/Shpërndarja e certifikatave të diplomimi

28 EYLÜL/SHTATOR 2024, CUMARTESİ/ E SHTUNË,

11:00-17:15

Oturumlar II-IV/ Sesionet II-IV

17:30-18:00

Kapanış ve Değerlendirme/Sesioni përmbyllës

Üsküp Düşünce Okulu 5. Öğrenci Sempozyumu, 28 Eylül 2024, Üsküp

Simpoziumi i Pestë Studentor i Akademia Shkupi, 28 Shtator 2024, Shkup

II. Oturum/Sesioni i dytë:

Moderator: Metin Xhelil, 28.09.2024, Cumartesi/E shtunë, 11:00-12:30

Büşra Tekcan	Konjonktürel Dalgalanmalar Çerçevesinde 2008 Dünya Ekonomik Krizi, ABD, AB ve Türkiye’de Uygulanan Para Politikaları
Şeyma Sarı	Bir Eleştiri Biçimi Olarak Nostaljinin Romanda Kullanımı: Georgi Gospodinov’un ‘Zaman Sığınağı’ Örneği
Yaşar Erkmen Yılmaz	Anayasa ve Toplum Özverisi: Kuzey Makedonya Örneği

28.09.2024, Cumartesi/E Shtunë, 12:45-14:00, Ara/Pushim

III. Oturum/Sesioni i tretë:

Moderator: Prof. Dr. Musa Musai 28.09.2024, Cumartesi/ E Shtunë, 14:00-15:15

Zeynep Gümüş	Çağdaş İslam Düşünürlerin Din Anlayışı
Semanur Akman	Washington Post ve BBC’nin İnsan Hakları İhlallerindeki Tutumu: Srebrenitsa Katliamı, Goražde Kuşatması ve Gazze Kuşatması Arasındaki Paralellikler
Tuğba Nur Çelik	Bosna Bogomillerinin Bir Tezahürü: Hamza Bali Boşnak Örneği
Şükran Yıldırım	Balkanlar’da Bir Azınlık Dili Olarak: Türkçe

28.09.2024, Cumartesi/ E Shtunë, 15:15-15:30, Ara/Pushishim

IV. Oturum/Sesioni i katërt:

Moderator: Doc. Dr. Bujamin Bela, 28.09.2024, Cumartesi/E Shtunë, 15:30-16:45

Hava Maksuti   Arti dhe Arkitektura Islame: Në Trojet e Shqiptarëve

Nefail Emini   Partitë Politike dhe Sistemet Zgjedhore

Sara Idrizi   Migracioni dhe Socializmi

28.09.2024, Cumartesi/ E Shtunë

17:00-17:30, Kapaniş ve Değerlendirme Oturumu/ Sesioni Vlerësues dhe Përmbyllës

ÖZETLER

ABSTRAKTET

Konjonktürel Dalgalanmalar Çerçevesinde 2008 Dünya Ekonomik Krizi, ABD, AB ve Türkiye’de Uygulanan Para Politikaları

Büşra Tekcan

Trakya Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Doktora öğrencisi, Türkiye

Özet: 2008 Dünya ekonomik krizi, dünyada yaşanan diğer ekonomik krizlerden farklı olarak tüm dünyayı etkisi altına almıştır ve özellikle ABD ile Avrupa ülkelerinde finansal yönden kayıplara ve olumsuz etkilere neden olmuştur. Bu finansal kayıplar, ülkelerin ekonomilerini oldukça zor durumda bırakmıştır. Bu sebeple, özellikle ABD ve Avrupa ülkeleri ekonomik krizin yol açtığı bu zor koşullardan kurtulmak için hâlihazırdaki ekonomi stratejilerini ve politikalarını değiştirme yönünde hemfikir olmuşlardır. Çünkü bu ülkelerde, ancak bu stratejiler doğrultusunda yapılacak uygulamalar ve politikalar sayesinde, krizin olumsuz etkisinin azaltılabileceği ve krizin üstesinden gelinebileceği öngörülmüştür. Bu noktada, 2008 ekonomik krizinin olumsuz etkileri ve finansal kayıpları düzeltmek için ABD ve Avrupa ülkeleri finansal birçok önlem almaya çalışmışlardır ve özellikle Merkez Bankalarının politika değişikliklerinin ekonomik krizi atlama önemli etkisi olacağı öngörüldüğü için para politikalarında değişikliklere gitmişlerdir. Bu çalışma ile de başta ABD olmak üzere dünyadaki birçok ülkeyi olumsuz yönde etkileyen 2008 dünya ekonomik krizinin konjonktürel açıdan ele alınmasını içermektedir. 2008 ekonomik krizinin ortaya çıkışını, nedenlerini ve nasıl bir süreç olduğunu konjonktürel dalgalanmalar çerçevesinde ele alınarak anlatılmıştır. Ayrıca, 2008 krizinin küresel çapta ortaya çıkardığı sonuçların yalnızca ABD’yi etkilemediği dünya genelinde de etkilerinin ve sonuçlarının olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda, ekonomik krizin özellikle ABD, AB ve Türkiye üzerindeki finansal etkileri incelenmiştir ve detaylıca anlatılmıştır. Bu ülkelerin Merkez Bankalarının (ABD-FED, AB-ECB, Türkiye-TCMB) krizin ortaya çıkardığı finansal riske karşı alınan önlemlerine ve bu doğrultuda uyguladıkları para politikalarına değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik kriz, para politikaları, merkez bankası

Çin'in Kuşak Yol Projesi ve Sırbistan'ın Dış Politika Stratejileri Bağlamında 2013 Sonrası Sırbistan-Çin İlişkileri

Fatmatü Zehra Dede

Boğaziçi Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı, Türkiye

Özet: Kuşak Yol Projesi ile Çin, eski İpek Yolu'nu yeniden canlandırmayı hedefleyerek ekonomik ve ticari bakımdan kapasitesini arttıracak atılımlar yapmaktadır. Bu ticari güzergâhın Balkanlar'ı da kapsamıyla, Sırbistan'ın Çin açısından önemi daha da artmıştır. Çin ve Sırbistan'ın günümüzde giderek artan ilişki ağları ve iş birlikleri, küçük devletlerin gelişmiş ülkelerle olan ilişki dinamiklerinin incelenebileceği kayda değer örneklerdendir. Diğer bir taraftan, coğrafi bakımdan birbirine oldukça uzak olan bu iki ülkeyi bir araya getiren ortak noktaların tespit edilmesi, Çin'in uluslararası arenada Balkanlar'a bakışını doğru değerlendirebilmek adına da önemli veriler sunacaktır.

Bu kapsamda makalenin temel araştırma alanını, Çin'in Kuşak Yol projesiyle iki ülkenin ilişki dinamiklerinin nasıl geliştiği sorusu oluşturmuştur. Diplomatik, kültürel ve eğitim gibi çeşitli alanlarda gelişen iş birliği adımlarına değinilen makalede ayrıca; bu iş birliklerinin Sırbistan'ın dış politika hedeflerinde ve Çin'in Balkanlar politikasında nereye oturduğu tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çin, Sırbistan, Kuşak ve yol projesi, Sırbistan, dış politika

Arti dhe Arkitektura Islame: Në Trojet e Shqiptarëve

Hava Maksuti

Fakulteti i Shkencave Islame, Teologji, Maqedonia e Veriut

Abstrakt: Islami, që nga fillimet e tij, ka nxitur një lloj të veçantë arti dhe arkitekture që reflekton filozofinë, kulturën dhe besimin e tij unik. Arti dhe arkitektura islame përfshijnë një gamë të gjerë të formave dhe stileve që janë zhvilluar në rajone të ndryshme. Arti dhe arkitektura islame përbëjnë një ndër disiplinat më të veçanta dhe të pasura të kulturës botërore, duke reflektuar besimin, filozofinë dhe estetikën unike të Islamit. Këto fusha janë të karakterizuara nga përdorimi i motiveve gjeometrike, arabeske dhe kaligrafike, që simbolizojnë unitetin dhe pafundësinë e Zotit. Arkitektura islame, e përfaqësuar më së shumti nga xhamitë, shquhet për kupolat madhështore, minaret dhe zbukurimet e ndërlikuara, të cilat bashkojnë funksionalitetin me bukurinë shpirtërore. Ky stil është pasuruar nga ndikime të ndryshme kulturore, duke krijuar një mozaik global të estetikës islame që ka lënë gjurmë të pashlyshme në historinë e artit dhe arkitekturës.

Në përfundim, arti dhe arkitektura islame nuk janë vetëm forma estetike, por edhe shprehje të thella të besimit, kulturës dhe historisë së popujve të shumtë që i përkasin botës islame. Ato vazhdojnë të frymëzojnë dhe të dëshmojnë për një traditë të pasur që ka luajtur një rol të rëndësishëm në zhvillimin e civilizimit njerëzor.

Fjalët Kyçe: Kaligrafia, arabeska, mihrap, kupola, minareja, mozaikë, xhamia

Selefilik Düşüncelerinin Günümüze Yansımaları: Türkiye Örneği

Nurefşan Sümer

Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Türkiye

Özet: Bu çalışmada selefilik kelimesinin kökeninin nereden geldiğine, selefilik inancının temelini hangi tarihlere ve kimlere dayandırıldığına ve tarih boyunca nasıl bir seyir geliştirdiğine, tarih boyunca selefi zihniyetin aktörlerine, selefiliklerin temel inançlarına, kadınlara bakışına, eğitim hakkındaki düşüncelerine, siyaset ve devlet teorilerine, tasavvufa bakış açılarına, selefilik yapısının temelini oluşturan tebliğ ve davet hakkındaki görüşlerine yer verilecektir. Son olarak günümüzde aktif faaliyet gösteren tebliğ ve sünnet cemaatinin içeriğine, cemaatin liderine, tebliğ ve davet metotlarını hangi yollar aracılığıyla gerçekleştirdiklerine, tebliğ ve sünnet cemaatinin yayın, internet ve kitap örneklerine ve bu içeriklerin somut olarak var olan dünyamızdaki yansımalarına dair başlıklara ve içeriklere yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Selef, selefilik, vehhabilik, geleneksellik, tevhid, küfür, cihad, tebliğ

Partitë Politike dhe Sistemet Zgjedhore

Nefail Nesimi

PhD student-Universiteti i Evropes Juglindore, Maqedonia e Veriut

Abstrakt: Partitë politike që nga krijimi i tyre kanë luajtur një rol shumë të rëndësishëm në jetën shoqërore dhe demokratike të vendeve. Mund të themi lirisht se pluralizmi politik është vet demokracia, pasi në të kundërtën ai sistem mund të jetë çdo gjë por jo edhe demokraci. Për një periudhë shumë të shkurtër, demokracia u përhap në shumë vende të botës, e kjo nënkupton se ajo lindi në kushte të ndryshme shoqërore dhe politike nga një vend në një vend tjetër. Ky ndryshim i rrethanave ka ndikuar edhe në orientimin ideologjik të partive politike, organizimin e tyre dhe sistemeve zgjedhore. Kjo ka bërë që të kemi shumë lloje të partive si konservatore, liberale, socialiste, social-demokrate, parti të majta, të djathta dhe të qendrës, kurse në aspekt të organizimit kemi parti kadrovike dhe massive, si dhe sisteme zgjedhore mazhoritare dhe proporcionale si dhe shumë nëndarje tjera. Këto elemente, por edhe shumë të tjerë i japin formë një partie politike.

Maqedonia e Veriut nga një sistem socialist, e cila kishte vetëm një parti politike, kaloi në demokraci, ku sot mbizotëron pluralizmi politik, që nënkupton se qytetarët kanë të drejt të zgjedhin dhe të zgjidhen. Ekziston edhe një element tjetër shumë i rëndësishëm i cili mundëson që partitë politike të marrin dhe të ushtrojnë pushtetin shtetërorë përmes votave, por që në fund të njejtat duhet të përpjestohen dhe të përkthehen në mandate deputetësh, që është edhe kurorëzimi i gjithë fushatës dhe përpjekjeve që bën çdo parti. Kjo mundësohet përmes sistemit zgjedhor, e cila bënë të mundur që votat e fituara nga një subjekt i caktuar të shndërrohen në mandate. Ky element është i një rëndësie të veçantë, pasi edhe studiuesi i mirënjohur Sartori thekson se “Sistemi zgjedhor është instrumenti më konkret për manipulim të votave”. Kjo ka bërë që sot në botë të ekzistoj shumë sisteme zgjedhore të cilat përputhen me sisteminet e tyre politike. Maqedonia e Veriut zbaton modelin zgjedhor proporcional me metodën e Dontit, ku territori i vendit është i ndarë në gjashtë njësi zgjedhore ku secila njësi zgjedh nga 20 deputet, pra gjithësej 120 deputet dhe tre deputet të diasporës. Sistemet zgjedhore në shumë vende kontestohen dhe shumë herë konsiderohen edhe si burime të krizave politike dhe të cilat u

vinë përshat vetëm partive të mëdha duke minuar demokracinë dhe përfaqësimin e partive më të vogla. Vitet e fundit edhe vendi ynë është përfshirë në diskutime sa i përket modelit zgjedhor, ku shumë parti kryesisht ato të vogla kërkojnë ndryshimin e saj dhe krijimin e një njësie zgjedhore dhe mundësisht edhe hapjen e listave. Deri më tani nuk ka asgjë konkrete rreth këtyre iniciativave, dhe vendi ynë vazhdon me sistemin proporcional.

Fjalët Kyçe: partitë politike, sistemet zgjedhore, Maqedonia e Veriut

Migracioni dhe Socializimi

Sara Idrizi

Universiteti i Tetovës, Sociologji, Maqedonia e Veriut

Abstrakt: Punimi është i fokusuar në elaborimin praktik dhe shqyrton mënyrën e realizimit të këtij punimi, grumbullimin e të dhënave, analizën e tyre, si dhe përfaqësimin e metodave të ndryshme që përfshihen në hulumtim me qëllim që rezultatet të jenë sa më të sakta si: krahasimi, intervista, të vërejturit etj. Qëllimi i këtij punimi është analiza e dukurive të migracionit dhe socializimit, ku përmes këtij punimi do të vihet në pah edhe kuptimi i efekteve pozitive dhe negative të këtyre dukurive shoqërore. Në këtë punim do të flasim për migracionin si një nga dukurit shoqërore apo proces me të cilën neve mund të ballafaqohemi në jetën tonë. Së pari, do të tregojmë përcaktimin e nocionit migrim, duke vazhduar dhe treguar më pas edhe llojet e tij, faktorët dhe rrethanat që n'a shpjen deri tek ajo. Do të flasim për lëvizjen e lirë, regjimin e vizave, rolin e ndikimit të migrimit në vend dhe fuqinë e punës, politikat migruese, zhvillimin socio-ekonomik, etj. Pastaj do të vazhdojmë të flasim edhe për socializimin i cili është një proces shumë i rendësishëm për individin, por dhe për shoqërinë. Do analizojmë faktorët e socializimit, llojet e saj dhe do flasim për rendësinë aq të madhe që ka socializimi si dukuri shoqërore, lidhjen mes migrimit dhe socializimit, etj.

Fjalët Kyçe: migracioni, socializimi, zhvillimi socio-ekonomik

Washington Post ve BBC'nin İnsan Hakları İhlallerindeki Tutumu: Srebrenitsa Katliamı, Gorağe Kuşatması ve Gazze Kuşatması Arasındaki Paralellikler

Semanur Akman

Ibn Haldun Üniversitesi, İslami İlimler, Türkiye

Özet: Bu makalede, Srebrenitsa Katliamı, Gorağe Kuşatması ve Gazze Kuşatması'nın insanlık açısından ortaya çıkardığı dramatik sonuçlar ele alınmıştır. Üç olayın tarihsel arka planı ve gelişimi analiz edilerek, Washington Post ve BBC'nin bu olaylara nasıl yaklaştığı ve insan hakları ihlalleri konusundaki tutumları değerlendirilmiştir. Srebrenitsa'da BM barış gücü askerlerinin yetersizliği, Gorağe'de insani yardım girişimlerinin başarısızlığı ve Gazze'de süregelen abluka gibi durumların bu iki kurum tarafından nasıl ele alındığı ve sunulduğu incelenmiştir. Makalede, bu medya kuruluşlarının insan haklarına duyarlılığı ve müdahale politikalarının etkinliği, haber yapma süreçleri ve algı oluşturma biçimleri üzerinden tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Srebrenitsa Katliamı, Gorağe Kuşatması, Gazze Ablukası, Washington Post, BBC, medya, insani kriz, diplomasi, din

Bir Eleştiri Biçimi Olarak Nostaljinin Romanda Kullanımı: Georgi Gospodinov 'Zaman Sığınağı' Örneği

Şeyma Sarı

Boğaziçi Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı, Türkiye

Özet: Bu makalede; Bulgaristan'ın 1989 sonrası en çok çevrilen yazarlarından birisi olan Georgi Gospodinov'un Zaman Sığınağı isimli romanında, nostalji kavramının bir eleştiri biçimi olarak roman türünde nasıl kullanıldığı incelenecektir. Odak noktası olarak Gospodinov'un Zaman Sığınağı romanı seçilmiş olsa da bu romanla bağlantı ağları olmaları nedeniyle Doğal Roman ve Hüznün Fiziği romanları da tartışmada sıklıkla kullanılan ana kaynaklar olarak seçilmiştir.

Makalede öncelikle üzerinde durulacak olan konu, nostalji kavramının içerisinde taşıdığı alt başlıkların tanımlanmasıdır. Nostaljinin řu kavramları bünyesinde taşıdığı düşünölmektedir: zaman teorileri, toplumsal hafıza, bellek, tarihyazımı, unutmak, mekan. Nostalji kavramında bir düğüm haline gelen tüm bu alt başlıklar hem nasıl bir araya geldikleri açısından anlaşılmaya çalışılacak hem de bahsi geçen romandaki kullanım şekillerinin romanda hangi sonuçlara yol açtığı üzerinde durulacaktır. Son olarak nostalji kavramın romandaki kullanımları tespit edilecektir.

Tanımlama ve tespit aşamasının ardından roman türünde eleştiri yapmanın yolları üzerine bir tartışma açılacaktır. Bu tartışmada daha önceden tespit edilen nostaljinin alt başlıklarıyla kullanım alanlarının bir eleştiri şekline roman türü sınırları dahilinde nasıl çevrilebildiği anlaşılmaya çalışılacaktır. Romanda yapılan eleştirinin göndermeleri, bu göndermelerin bugünün insanına neler söyleyebileceği ve romanın genelinde nasıl bir noktaya oturtulabileceği soruları ile makale tamamlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nostalji, toplumsal hafıza, bellek, zaman, mekan, unutmak, tarihyazımı, roman, eleştiri.

The Impact of Macedonian and Albanian Parties on the Political Arena in North Macedonia

Şengül İnce

Yalova Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler, Türkiye

Abstract: North Macedonia is in a very complicated period in terms of its political position in the Balkan region. The parliamentary elections that took place in the period from 1990 to 2020 are of great importance for North Macedonia. There are ideological differences between Macedonian and Albanian parties emerging in the political arena. While some parties support nationalist or pro-ethnic autonomy policies, others focus more on universal values such as democratization, human rights and social justice. These differences lead to various political debates in Macedonian politics. Political differences and rivalries between Macedonian and Albanian parties in Macedonia can lead to political instability and reconciliation difficulties. In turn, the role of these parties can contribute to political settlement processes or help to achieve political stability. In this paper, the main aim is to analyze how the role of current Macedonian and Albanian parties in the Macedonia political life reflects the political structure of Macedonia.

Keywords: Albanian Parties, Macedonian Parties, Ethnic Identity, North Macedonia

Balkanlar'da Bir Azınlık Dili Olarak: Türkçe

Şükran Yıldırım

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sınıf Öğretmenliği, Türkiye

Özet: Dil; TDK'ye göre insanların duygularını, düşüncelerini bildirmek için sözcükler ya da işaretler aracılığıyla yaptıkları anlaşma, öteki kişilerle iletişimi sağlayan ortam, olarak ifade edilir. Çift dillilik ise bireyin günlük yaşamda veya resmi iletişimde birden fazla dil kullanma kabiliyetidir. Balkanlar dil açısından oldukça zengin bir bölge olmakla birlikte bu diller kendi içerisinde birçok lehçeye ayrılmaktadır.

Balkanlardaki kültürel yapının karmaşıklığı, yıllar süren uzun savaşlar ve göçlerin getirileri arasında yeni veyahut değişik dillerin yeri yadsınamaz ölçüdedir. Bu bağlamda Bulgaristan ve Yunanistan eğitim sisteminde çift dillilik politikaları zaman zaman uygulamada zorluklar yaşanmasına ve beraberinde tartışmaları getirmesine rağmen genellikle azınlık haklarını ve kültürel çeşitliliği koruma, bunları destekleme üzerinedir. Bulgaristan'da Türkçe, Romence ve diğer azınlık dillerinde eğitim veren okullar bulunmaktadır. Yunanistan'da Türkçe, Pomakça ve Romence eğitim veren okulların yanısıra din eğitimi veren Yahudi ve Protestan okullar da bulunmaktadır. Dil politikaları, devletlerin toplumsal dil kullanımlarını düzenleyerek dil çeşitliliğini koruma ve teşvik etme amaçlarını içerir. Bu politikalar, sadece dilin resmi statüsü ve kullanımı ile ilgili değil, aynı zamanda azınlıkların dil haklarını ve kültürel kimliklerini korumakla da ilgilidir. Bulgaristan ve Yunanistan'da Türk azınlıklarının yaşadığı dilsel ve kültürel zorluklar, bu iki ülkenin dil politikalarının nasıl şekillendiğini ve bu politikaların azınlıkların günlük yaşamlarına etkilerini anlamak açısından önemli bir inceleme konusudur.

Bu makalede, Bulgaristan ve Yunanistan'daki Türk azınlıklarının dil politikaları ve uygulamaları ele alınacak, bu politikaların dil eğitimi, medya erişimi ve kültürel devamlılık üzerindeki etkileri tartışılmıştır. Ayrıca, bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulmuş, her iki ülkedeki Türk azınlıklarının dil ve kültürlerini koruma çabalarına katkıda bulunulması istenmiştir. Çalışma; Bulgaristan ve Yunanistan ülkelerinin kültürel entegrasyon süreçleri dikkate alınarak eğitim sistemlerinde yer alan çift dilliliğin rolüne odaklanmış, bu çerçevede uygulanan politikalar dikkate alınmış ve azınlık dillerinin bu ülkelerin eğitimindeki yerini inceleyerek bu kavramların önemine dikkat çekmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çift Dillilik, dil, eğitim, Balkanlar, Eğitimde Eşitsizlikler

Arapça Öğrenimi Bağlamında Yurt İçinde ve Yurt Dışında Dil Öğrenimi Karşılaştırması: Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği

Taha Kayra Sarıtaş

Bursa Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Türkiye

Özet: Dil kursu ve kampları dil öğrenmenin yapay şekilde gerçekleştiği kurumlardır. Kimi bireyler dil öğrenmek için yurt dışındaki kursları tercih ederken kimi bireyler yurt içindeki kursları tercih etmektedir. Makale; yurt içi ve yurt dışında bulunan dil kurs/kamplarının benzerlik ve farklılıklarını tartışmaktadır. Bu amaçla, 1.5 aylık süre ile Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin, Ürdün'de bulunan Dar Al-Alsun Dil Kursu'na gönderdiği yedi öğrenci ve Türkiye'de gerçekleştirilen Safranbolu Dil Kampı'na gönderdiği yedi öğrenci olmak üzere toplam on dört öğrenciye yarı yapılandırılmış soru formu kullanılarak mülakat soruları yöneltilmiştir. Mülakata katılan öğrencilerin görüşleri paralelinde yurt içi ve yurt dışında dil eğitimi almanın benzerlik ve farklılıkları belirlenmiştir. İlgili sorulara verilen cevaplar, bulgular ve sonuç bölümünde tasviri bir biçimde aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Arapça, dil, dil kursu, yurt içi, yurt dışı

Bosna Bogomillerinin Bir Tezahürü: Hamza Bali Boşnak Örneği

Tuğba Nur Çelik

Kırıkkale üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Türkiye

Özet: İnanç, insanların hayattaki en temel gereksinimlerinden birisidir. Dünyada her dinin kendine göre bir inanç sistemi olsa da hemen hemen hepsinde zamanla o dinin emirlerinin sorgulandığı olmuştur. Bu sorgulama inancımıza göre hak din olarak kabul ettiğimiz semavi dinlerde de olmuştur. Özellikle Hıristiyanlık, konsüllerle zaman içerisinde farklı mezheplere ayrılmış ve bu ayrışımın sonrasında bile insanların beklentileri tam anlamıyla karşılanamamıştır. İnanç üzerine karşılanamayan bu beklentiler yeni oluşumların ortaya çıkmasına sebebiyet vermiştir. Bu oluşumlar ortaya çıkarken evvelki inanç sistemlerinden kalan ve insanların bir türlü terk edemedikleri ritüelleri ya da inanışları mevcut hak dinlerin içerisinde yerleştirilmeye çalışılmışlardır. İşte bu oluşumlardan biri de Bogomil inancıdır. Bogomilizm 10. yüzyılda Balkanlarda görülen Hıristiyan heterodoks, düalist, heretik, gnostik inanç sistemidir. Tasavvuf ise, İslam dini içinde ortaya çıkmış olan, İslami heterodoks ve gnostik öğeler barındıran bir inançtır. Çalışmada başvurulan kaynaklarda, Bogomilizm ile tasavvuf inancının, belli coğrafyalarda birlikte yaşadıkları ve etkileştikleri gözlemlenmiştir. Özellikle Hamza Bali etrafında, mistik Müslümanların yanı sıra, Bosna Bogomillerin de toplandıkları görülmüştür. Araştırmamızda, Bogomilizm ile tasavvuf anlayışının, teolojik yönden dinler üstü bağdaştırmacı bir inanç sistemi oluşturduğu, dini olarak oluşan bu birlikte yaşam formunun, belli noktalarda siyasi zeminde nasıl ortaya çıktıkları incelenmiştir. Bosna Bogomillerin Müslüman olmasıyla birlikte, Bosna coğrafyasında Osmanlı'nın yayılımını kolaylaştırdığı görülmüştür. Bunun yanı sıra, tasavvufi İslamı kabul eden Bogomillerin 15. ve 16. yüzyılda Osmanlı siyasi hayatını ve toplumsal hayatını menfi yönden etkileyen, Hamza Bâli Boşnak'ın iddia edilen isyan hazırlıklarına olan desteklerinin izleri aranmaya çalışılmıştır. Osmanlı Devleti'nin Fetret döneminde saltanat mücadelesi verdiği ve yükselme döneminde yeni topraklar fethetme politikalarının sürdüğü süreçte, ülke içinde yaşanan bu ihtilal hareketlerini bastırmaya yöneldiklerinden dolayı, Osmanlı Devleti'nin genişlemesini sekteye uğrattığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bogomilizm, tasavvuf, heterodoksizm, Bosna, Hamza Bali Boşnak

Anayasa ve Toplum Özverisi: Kuzey Makedonya Örneği

Yaşar Erkmen Yılmaz

Uluslararası Balkan Üniversitesi, Hukuk, Türkiye

Özet: Her devletin, vatandaşlarıyla ve ülkesindeki her bireyle olan ilişkisinde, evrensel insan haklarını gözetmekle yükümlü olduğu yasal düzenlemeleri bulunmaktadır. Bu çalışmada Kuzey Makedonya Anayasasında yer alan düzenlemeler ile dil, din, ırk ayrımı olmaksızın Kuzey Makedonya vatandaşlarının anayasal haklarından ve insan haklarından ne ölçüde istifade ettikleri ve hak ihlallerinde ilgili kamu tüzel kişilikleri (ombudsmanlık) ile yargı erkine erişimi değerlendirilecektir. Ayrıca yapılan saha araştırmaları ile bu erişimlerdeki engelleri teşhis ve tetkik edilme gayretinde olunacak ve bu bağlamda Kuzey Makedonya'da anayasallık irdelenecektir. Kuzey Makedonya Anayasası'nın içerdiği insan hakları ve kamu görevlilerinin halka karşı anayasal ödevlerine ne kadar duyarlı olduğu, halkın hak arama özgürlüğünden ne ölçüde faydalandığı incelenecektir. Bu bağlamda, devlet-toplum ilişkilerinde iktidarın meşruiyeti ve Kuzey Makedonya devleti ile vatandaşlarının ortak menfaatleri doğrultusunda ideal devlet yapısının belirlenmesi ve analizi yapılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kuzey Makedonya anayasası, anayasallık, anayasal haklar, davranışsal coğrafya, toplumsal etkileşim, vatandaşlık, ulusal egemenlik, yaşayan norm

Çağdaş İslam Düşünürlerinin Din Anlayışı

Zeynep Gümüş

Çukurova Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Türkiye

Özet: Çağımızda din kavramı, farklı ideolojilerin etkisiyle çeşitli şekillerde tanımlanmış ve bu süreçte içi boşaltılan bir kavrama dönüşmüştür. Bu çalışmanın amacı, günümüzde bu konunun ve etrafında oluşan problemlerin, çağımıza iz bırakan önemli düşünce önderlerinin bakış açılarıyla yorumlanarak çözüm yolları sunulmasıdır. Araştırma, nitel yöntemle hazırlanmış ve betimsel-bağıntısal karşılaştırma yöntemiyle kavramsal açıdan zenginleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında başlıca kaynaklar yazarların eserleri olmuştur. Mevdudî'nin «Kur'an'ın Dört Temel Terimi» adlı kitabı, Seyyid Kutub'un «Din Budur» ve tefsir eseri «Fi Zilâil Kur'an», Ali Şeriatî'nin «Dine Karşı Din» kitabı ile «İki Kutuplu Din Anlayışı» başlıklı makalesi ve Rahim Ay'ın çalışmaları bu bağlamda önemli referanslar olmuştur. Ayrıca, TDV İslam Ansiklopedisi de kavramsal zenginlik açısından faydalandığımız bir kaynak olmuştur. Çalışmamızda bu üç İslam düşünürünün din kavramına yaklaşımları, toplumda yaşanan temel sorunlara çözüm getirmeleri irdelenerek toplumdaki problemlerin kaynağının ve çözümünün vahye dayalı olarak gerçekleşeceği yönündeki görüşleri ve görüşleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Din, Seyyid Kutup, Ali Şeriatî, toplum

BSF | B | A | L | K | A | N |
S | T | U | D | I | E | S |
F O U N D A T I O N

 balkanfoundation.com

 info@balkanfoundation.com

 facebook.com/balkanfound

 twitter.com/balkanfound

 instagram.com/balkanfound